

باقلم تمثیل واستعاره

پیش از به کارگیری هر فناوری جدیدی ابعاد مختلف آن بررسی شود و بر اساس نیازها و در چارچوب قواعد اصولی توسعه یابد. اتفاقی که امید می رود با تاکیدات رهبری و اقدامات شکل گرفته در خصوص هوش مصنوعی، از جمله شکل گیری سازمان هوش مصنوعی و شورای راهبردی آن، منجر به بهره مندی هرچه بیشتر از مزیت های این فناوری نوظهور در کشور شود. هرچند مشخص کردن مرز میان توسعه قاعده مند و محدود کردن فناوری بسیار باریک است و باید آگاهانه نسبت به آن اقدام کرد. در کنار این نوع نگاه جالب است بدانید ایلان ماسک هم طرفدار تشبیه توسعه فناوری به کاشت بذر است و بارها به ایده توسعه آرام و بلندمدت فناوری هایی مانند خودروهای الکتریکی و سفرهای فضایی در صحبت های اشاره کرده است. ماسک معتقد است نوآوری های بزرگ نیازمند زمان و سرمایه گذاری پایدار هستند. همچنین بارها در صحبت های توسعه فناوری های پیشرفته را به «سفر به ناشناخته ها» و «تسخیر مرزهای جدید» تشبیه می کند که به معنای فراتر رفتن از مرزهای موجود و حرکت به سمت اهداف بلندپروازانه با کمک فناوری های نوین است.

این نوع نگاه دقیقاً نقطه مقابل نگاه موجود به سرمایه گذاری در شرایط کنونی کشور است؛ اکثر سرمایه داران به دنبال سرمایه گذاری در مسیرهای زودبازده و بازارهای هیجانی هستند در حالی که اگرچه سرمایه گذاری بر فناوری نیازمند صبر و حوصله و ناامید نشدن از شکست هاست اما در نهایت می تواند منجر به سودآوری قابل توجهی شود. شاید بهترین نمونه ملموس

برای این موضوع فروش چند هزار میلیارد تومانی بخشی از سهام شرکت های استارت آپی بزرگ کشور از جمله تپسی و دیجی کالا است.

اهدایت کشتی در اقیانوس ناشناخته فناوری

وینستون چرچیل، نخست وزیر بریتانیا در زمان جنگ جهانی دوم، در سخنرانی هایش از تمثیل های مختلفی برای حکمرانی استفاده می کرد؛ او یک بار در یکی از سخنرانی های معروف خود، دولت را به ناخدایی تشبیه کرد که باید کشتی را از میان توفان ها و امواج سهمگین هدایت کند. در دنیای مدرن، توسعه فناوری همان اقیانوس ناشناخته ای است که باید جوامع در میان آن حرکت کنند و رهبران جامعه به عنوان ناخداهای این کشتی، مسئولیت دارند تا آن را در میان تغییرات سریع و نوآوری ها هدایت کنند. حکمرانان باید جهت گیری درستی به فناوری بدهند، سرعت تغییرات را مدیریت کنند و از موانع احتمالی در مسیر پیشرفت جلوگیری کنند. نقش آنها به عنوان کاپیتان، تضمین می کند که فناوری به نفع جامعه هدایت شده و منجر به رشد و توسعه کشور شود.

اکنون که در ماه های ابتدایی دولت چهاردهم قرار داریم، بسیار مهم است که این کشتی به چه سمت و سویی هدایت شود تا بتوانیم با در نظر گرفتن شرایط موجود کشور، ظرفیت های کمتر مورد بهره برداری قرار گرفته در عرصه فناوری و نوآوری را فعال کرده و تا حد امکان با کمترین فاصله از جریان جهانی حرکت

کنیم. این مهم به ویژه بر عهده معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان به عنوان متولی اصلی جریان نوآوری و فناوری در کشور است که با ایجاد برنامه منسجم با حمایت های متنوعی به جریان سازی در این اقیانوس کمک کند تا ظرفیت های نوپای شکل گرفته در این زیست بوم هرچه زودتر به مرحله بلوغ، بازگشت سرمایه و جهش اقتصاد راه یابند.

باغبانان فناوری

جان مینارد کینز از بزرگ ترین اقتصاددانان قرن بیستم بر اهمیت نقش دولت ها در مدیریت و هدایت اقتصادی جوامع تأکید داشت. او تا حدی دیدگاه چرچیل در خصوص اهمیت نقش دولت ها و حکمرانان را با ادبیات دیگری در نظریاتش بیان کرده است. کینز دولت ها را به باغبان هایی تشبیه می کرد که باید با دقت و هوشیاری، شرایط لازم برای رشد اقتصادی را فراهم کنند. این استعاره به نحوی بر این ایده تأکید دارد که اقتصاد و البته در دنیای امروز، فناوری به طور طبیعی رشد نمی کند، مگر اینکه نظارت هوشمندانه ای از سوی دولت وجود داشته باشد. او معتقد بود که دولت ها باید مانند باغبان ها در توسعه و مدیریت اقتصادی، با تنظیم سیاست ها و ایجاد محیطی مناسب برای رشد و نوآوری عمل کنند. این مفهوم به خوبی در حوزه توسعه فناوری نیز کاربرد دارد؛ جایی که دولت ها باید با وضع قوانین مناسب، ایجاد زیرساخت ها، و تشویق به نوآوری، محیطی را فراهم کنند تا فناوری های نوین شکوفا شوند و به نفع جامعه عمل کنند. شاید از مهم ترین اقدامات شکل گرفته در این راستا در کشور، تصویب قانون جهش تولید دانش بنیان در سال ۱۴۰۱ بود. قانونی که پس از گذشت بیش از ۱۰ سال از تصویب قانون حمایت از شرکت ها و موسسات دانش بنیان، ظرفیت های جدیدی را برای حمایت از توسعه جریان فناوری و نوآوری در کشور فراهم کرده است و در صورت اجرای کامل می تواند فرصت های خوبی برای فعالیت در این حوزه فراهم کند. البته با توجه به ماهیت تحول گرا و همواره در حال رشد فناوری و نوآوری، چنین قوانین و زیرساخت هایی زمانی اثرگذار خواهند بود که به تناسب رشد کرده و به روزرسانی شوند.

قدرتی برای توانمندسازی مردم

تیم کوک، مدیر عامل اپل، فناوری را ابزاری برای توانمندسازی مردم می داند. او از تمثیل «قدرت توانمندسازی» استفاده می کند تا نشان دهد چگونه فناوری می تواند افراد را قادر سازد تا کارهای بیشتری انجام دهند و زندگی بهتری داشته باشند. این دیدگاه کوک به نقش مثبت و توانمندساز فناوری در جوامع اشاره دارد. تیم کوک بر این باور است که فناوری نه تنها به افراد کمک می کند تا کارهای روزمره خود را بهتر انجام دهند، بلکه می تواند به آنها امکان دهد تا خلاقیت های خود را به واقعیت تبدیل کنند. این تمثیل در کشورهایی که به توسعه فناوری توجه ویژه داشته اند، به خوبی نشان داده است که چگونه فناوری می تواند به توانمندسازی افراد و ایجاد فرصت های جدید کمک کند. فناوری های نوین می تواند به افراد کمک کند تا به منابع آموزشی و اطلاعاتی بهتر دسترسی پیدا کنند و در باعث افزایش توانمندی های آنان شود حتی می توان گفت اگر نتوانیم خود را به ابزارهای جدید فناوری بر اساس مهارت های فردی و شغلی مان مجهز کنیم به سرعت از تقاضای موجود در بازار کار عقب خواهیم ماند.

تمثیل های به کاررفته در منابع مختلف و صحبت های افراد شاخص تصویری ساده تر و قابل درک از پیشرفت و توسعه را به ذهن عموم جامعه متبادر می کند و به این ترتیب افراد را در این مسیر هم دل و همراه تر با سیاست های حکمرانی می کند. هریک از این تمثیل ها، دیدگاه ها و تجارب ارزشمندی را درباره نقش فناوری در توسعه جوامع ارائه می دهد. درک و استفاده از این تمثیل ها می تواند در مسیر توسعه کشور به ایجاد راهبردهای هوشمندانه تر برای توسعه فناوری های نوین و بهره برداری از آنها منجر شود.

در دنیای امروز، فناوری به طور طبیعی رشد نمی کند، مگر اینکه نظارت هوشمندانه ای از سوی دولت وجود داشته باشد. دولت ها باید مانند باغبان ها در توسعه و مدیریت اقتصادی، با تنظیم سیاست ها و ایجاد محیطی مناسب برای رشد و نوآوری عمل کنند. این مفهوم به خوبی در حوزه توسعه فناوری نیز کاربرد دارد؛ جایی که دولت ها باید با وضع قوانین مناسب، ایجاد زیرساخت ها، و تشویق به نوآوری، محیطی را فراهم کنند تا فناوری های نوین شکوفا شوند و به نفع جامعه عمل کنند. شاید از مهم ترین اقدامات شکل گرفته در این راستا در کشور، تصویب قانون جهش تولید دانش بنیان در سال ۱۴۰۱ بود